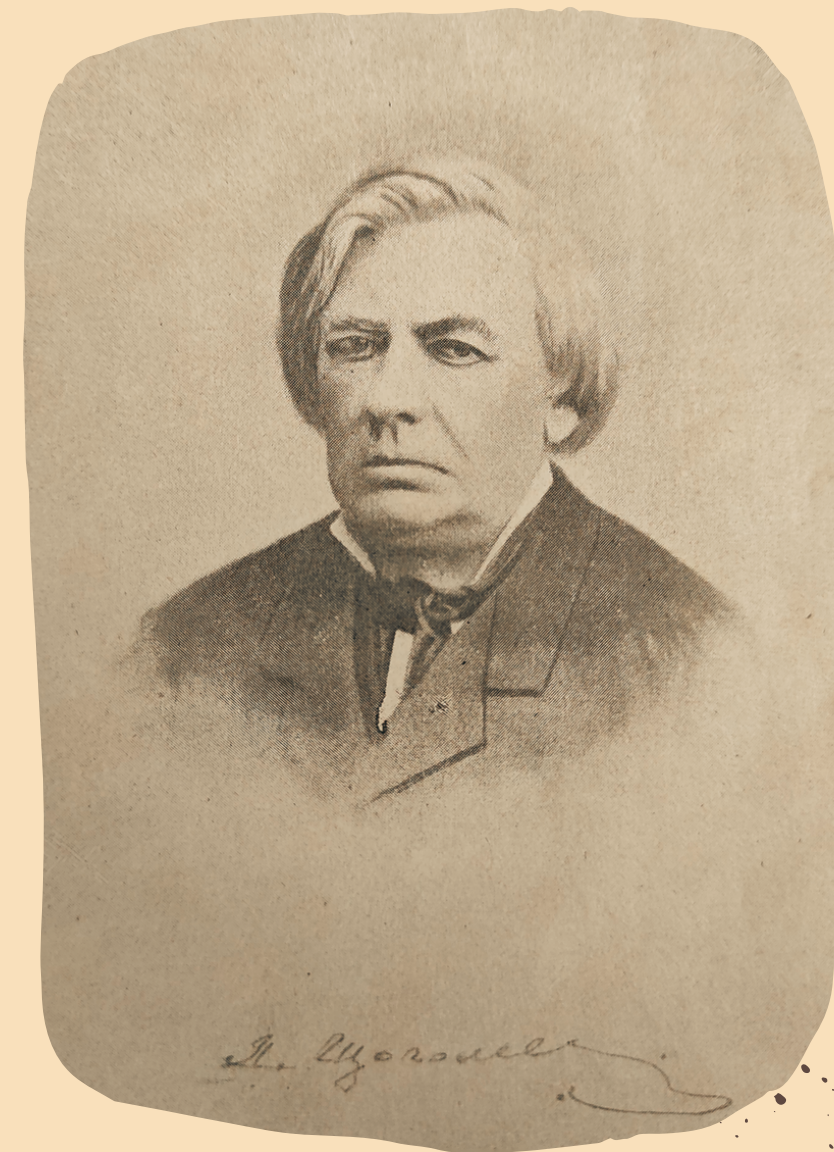
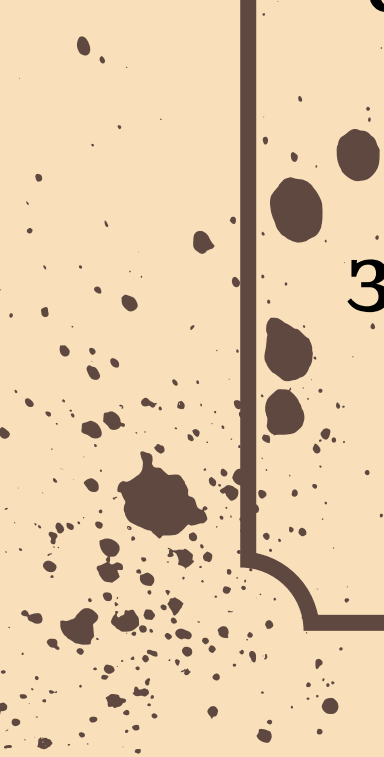

Щоголів
Яків Іванович
поет великої наснаги

Яків Іванович Щоголев (1824–1898) – видатний український поет, чия творчість стала яскравим втіленням ідеалів романтизму в українській літературі. Вихованець Харківського університету, Щоголев належить до Харківської школи романтиків, що визначалися оригінальністю та емоційною глибиною. Його поезія не лише красиві образи, а й глибоке проникнення у світ людських переживань, які відображають специфіку українського національного духу. Творчість Щоголева залишила помітний слід в історії української літератури, пропонуючи читачеві унікальні можливості для дослідження емоційних та культурних пластів, характерних для епохи романтизму. Звертаючись до його спадщини, ми відкриваємо для себе не лише літературне мистецтво, а й глибоке розуміння самоїдентичності українського народу.

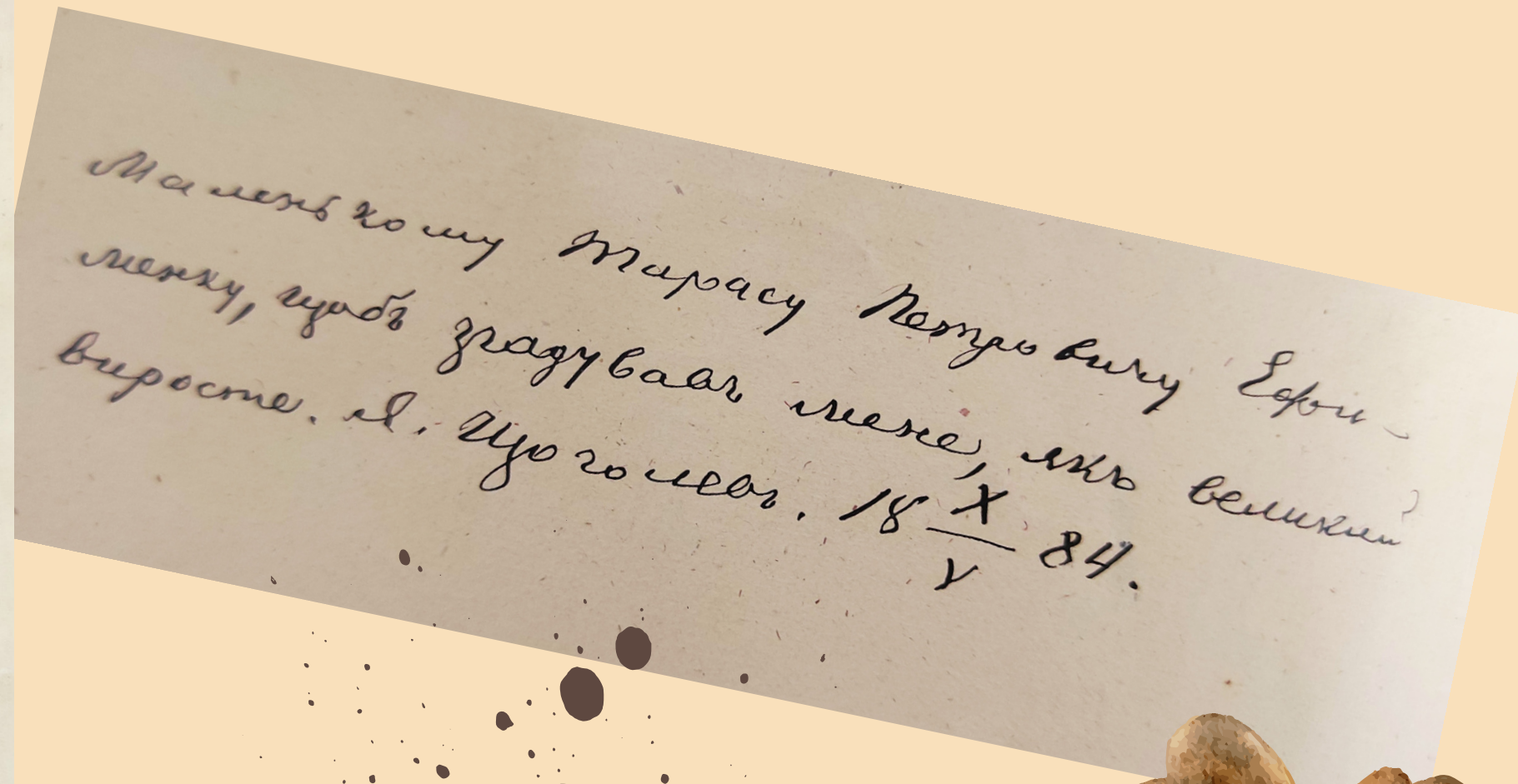
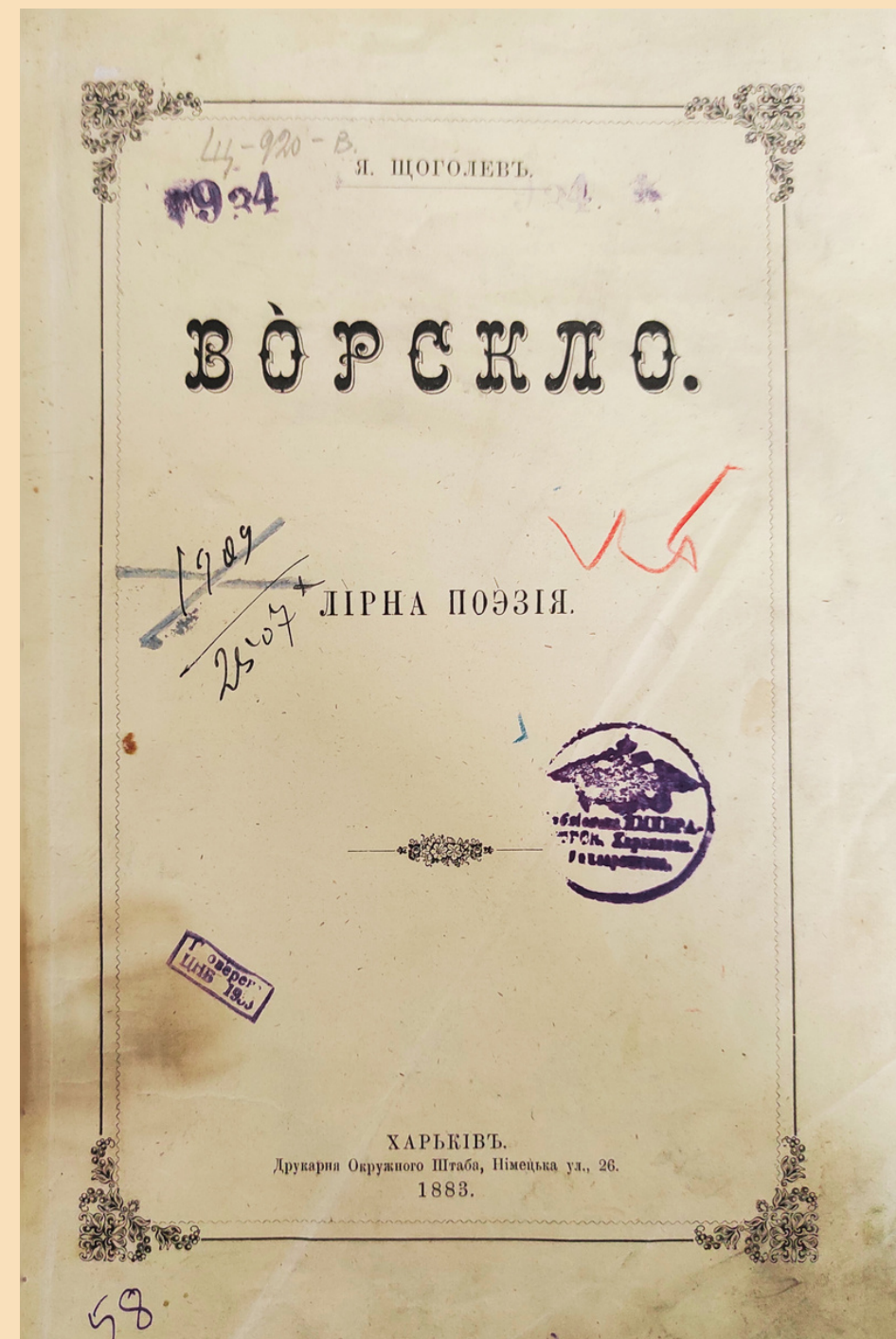
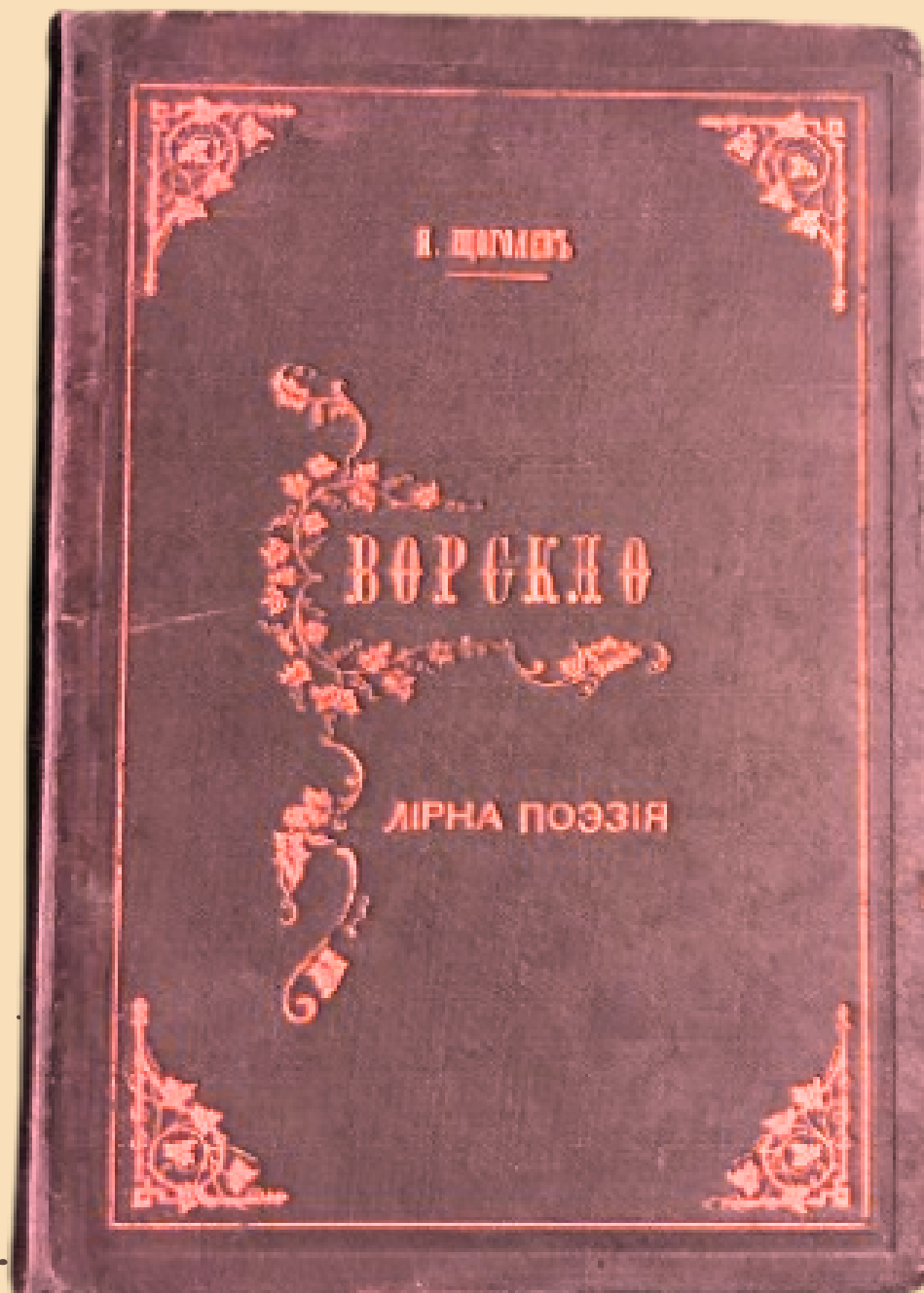
У ЦНБ зберігається близько 15 збірок письменника.

Переглянемо найцікавіші.

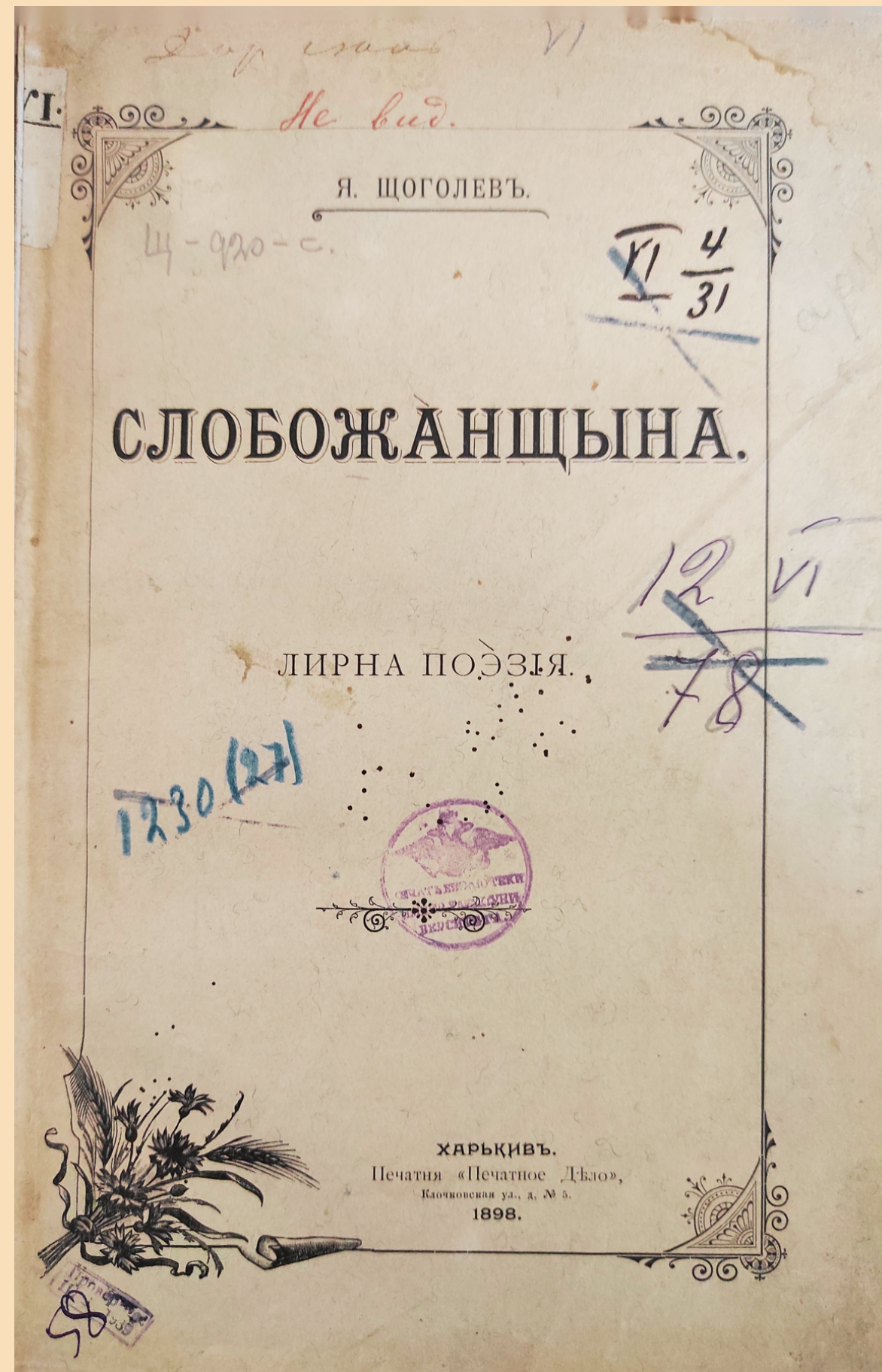
Перша прижиттєва збірка поезій Яківа Івановича Щоголева, що отримала назву “Ворскло”, була видана у 1883 році Друкарнею

Окружного Штаба в Харкові за рахунок автора.

Збірка містить 75 поетичних творів. У бібліотеці книга зберігається з автографом автора.

Друга збірка поезій
«Слобожанщина» (1898)
стала важливим творчим
підсумком його життя.
Вона була видана в день
похорону поета, що
символізує глибокий
зв'язок між його
творчістю та особистим
життям. Ця збірка
вміщує ключові мотиви
та теми, характерні для
його поетичного спадку.

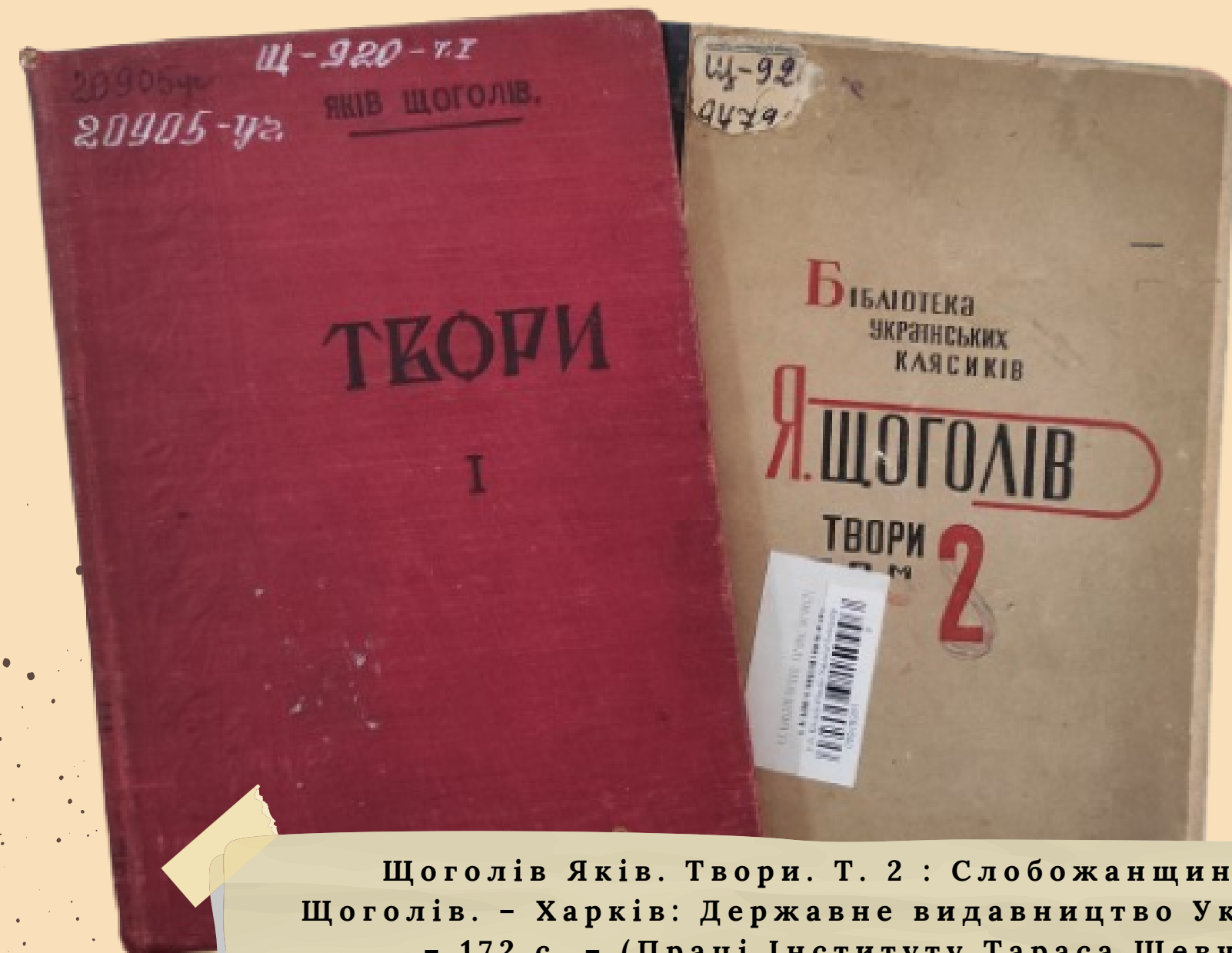
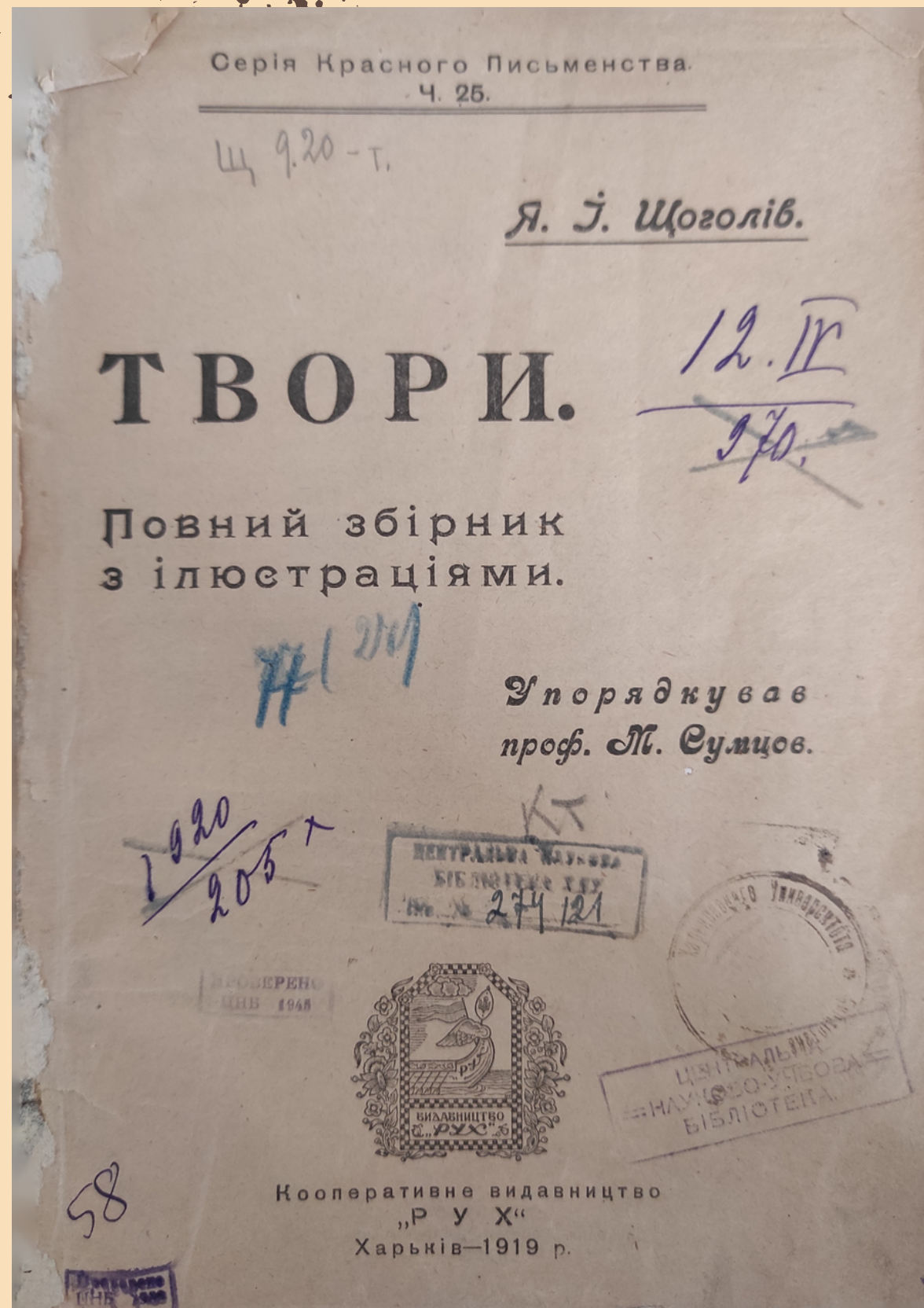
БАГАТО МОЧІ І КРАСИ

Багато мочі і краси
Є в горах сумного Тіроля:
Таємні тропіків ліси
Й пустинь незміряне роздолля.
Величні й моря береги,
Коли їх борви ¹ не колишуть,
А гріє сонце й округи
Цитрини пахощами дишуть.
Але нащо далеко йти,
Щоб за кордонами знайти
Краси чужої нам природи,
Високі гори, чисті води,
Пустинь розпалений пісок
Й непевний пальми холодок,
Коли проміж крайниць ² родини
Свої ми маємо краси
В чарній природі України:
І ті ж тропічні ліси
З багатolistими деревами,
І той же вітер над пісками,
І в нетрях вогкість і покій,
І спеку сонця в день палкий
Понад безкрайніми степами.
Затим і я відсіль не йду
За грані дальньої чужини,
Що й тут пісні мої знайду,
Під небом пишної родини!

1885

Перше повне зібрання творів поета вийшло у 1919 році у видавництві «Рух». Тут були зібрані всі відомі на той час твори Щоголева і вперше подані коментарі до поезій Щоголева відомими знавцями його творчості М. Сумцовим та І. Айзенштоком.

Друге повне видання творів Щоголева підготував проф. А. П. Шамрай. Перший і другий томи цього видання вийшли 1930 р. в Харкові.

Щоголів Яків. Твори. Т. 2 : Слобожанщина / Яків Щоголів. – Харків: Державне видавництво України, 1930. – 172 с. – (Праці Інституту Тараса Шевченка).

<https://escriptorium.karazin.ua/handle/1237075002/8225>

НІЧ

Ніч, що без місяця, ніч, що без зірочок,
Темная, темная ніч!
В шати з глибокої темряви ўбрана,
Маєш над всіма ти міч.

Сильний зове тебе сили впокоїти,
Хворий — щоб врази забудуть;
Завжди гулящі і вічні трудовники,—
Всі тільки ніченьку й ждуть.

Щоб, одягнувшись темними крилами,
Ти полетіла й з руки
Щедро і сміло бажаючим сипала
В вічі снадівні маки.

Ніч, що без місяця, ніч, що без зірочок,
Всіх ти приспиш, та чому,
Сильна впокоїти хворих і втомлених,
Сна не сподієш тому,

Хто проклина свою долю занедбану,
Згуби надій молодих:
Є їх по білому світові, страдників,
Є їх багато таких!

О, принеси ж ти їм, ніченька темная,
Повні оманою сні,
Щоб хоч у їх вони іноді бачили
Просвіт своєї весни!